

Elburg NS-wandeloctocht

Beschrijving van de wandeloctocht

U verlaat het perron over het spoor en gaat daarna linksaf. Het trottoir met de bocht mee naar links volgen en direct daarna de spoorbaan over. De eerste weg linksaf bij Y-12898/1. Aan uw rechterhand ziet u een uitkijktoren. U bevindt zich nu op het Zuiderzeepad.

1

Veluwetransferium

Een onderdeel van het Veluwetransferium is een 30 meter hoge uitkijktoren en een informatiepaviljoen. Vanaf de toren heeft u naar het oosten zicht op het Centraal Veluws Natuurmassief. In westelijke richting ziet u de dorpskern van Nunspeet en in de verte zelfs het Veluwemeer. Het paviljoen is dagelijks geopend van 10-17 uur.

Op splitsing links aanhouden en laan rechtdoor volgen tot P-24180. Na P-24180 links aanhouden (Gerard Vethlaan). Voorbij camping De Vossenbergh de verharde weg vervolgen. Deze gaat over in een grindweg/fietspad langs het golfterrein.

2

Veluwe

Grote delen van de Veluwe bestaan uit stuwwallen uit de Saale-ijstijd. De Veluwe is nog maar relatief kort een bosrijk gebied. Tot ver in de 19e eeuw was het er woest en ledig. Rond 1880 werd begonnen met de aanplant van bos om een eind te maken aan de zandverstuivingen die wegen en woningen bedreigden. De Duintjes, waar u langs loopt, zijn restanten van de gordel stuifzanden langs de Veluwezoom. Rond 1900 zijn deze bebost. Door de aanleg van de golfbaan is het gebied gedeeltelijk gemodelleerd.

Na het bord 'Zandenplas' rechtdoor het bospad in. Op splitsing links aanhouden een heuveltje over en onderaan linksaf. Daarna opnieuw op splitsing links aanhouden en heuvel over. Op het ruiterpad linksaf. U steekt de spoorwegovergang over en gaat na 50 meter rechtsaf, Wiltsangh. Aan het eind van de weg, bij de ingang van camping De Witte Wieven, rechtsaf, een brede zandweg in. U kruist een asfaltweg (Klaterweg) en vervolgt de zandweg. Het derde pad linksaf. Na 150 meter komt dit pad uit op een breder pad, dit naar links volgen. Na 50 meter op de kruising rechtdoor, een kronkelend pad het dichte bos in.

Aan het einde van het bos rechtdoor, Kuijlmansweg. Aan het eind van de Kuijlmansweg rechtsaf, een asfaltweg. Op kruising linksaf, Schootbruggeweg. Aan het eind van de weg linksaf, Bovenweg en direct rechtsaf, Oude Courageweg. 300 meter voorbij de tweede haakse bocht gaat u vóór de sloot rechtsaf een smal paadje in. Na 50 meter linksaf de greppel oversteken en rechtsaf langs de bosrand. Na 100 meter links aanhouden, langs de rand van het park. Bij een bank rechtsaf gaan, het pad door het park volgen. Let op: geen verboden wegen inslaan.

3 **Klarenbeek**
Grootgrondbezitters hadden diverse landgoederen op de overgang van Veluwe naar Zuiderzee. Ze hielden ze in stand uit de opbrengsten van de landbouw. Veel van de huidige landhuizen zijn in de eerste helft van de 19e eeuw gebouwd toen de Zuiderzeestraatweg werd aangelegd. Het witgepleisterde, neoclassicistische huis Klarenbeek is gebouwd in 1842. Het bijbehorende landgoed ligt in een kwelzone van de Veluwe. Er zijn veel greppels en sloten gegraven om het drassige terrein begaanbaar te maken. Op Klarenbeek is een Arabische volbloedfokkerij gevestigd.

 U komt in Doornspijk op de Zuiderzeestraatweg West uit.

4 **Doornspijk**
Het verderop gelegen oude dorp Doornspijk werd in 1825 door de Zuiderzee verzwolgen. In 1831 werd een nieuwe kerk landinwaarts ingewijd, gebouwd in de zogenaamde 'waterstaatsstijl' (neoclassicistisch). Hieromheen is het huidige Doornspijk gegroeid.

 U gaat rechtsaf. Na 100 meter rechts aanhouden, Oude Hogeweg. Aan het eind van deze weg de Zuiderzeestraatweg West oversteken en direct linksaf, Kerkdijk. Waar de verharde weg eindigt, volgt u de grasdijk.

5 **Kerkdijk en Goorkolk**
De Goorkolk is een meertje overgebleven na een van de vele dijkdoorbraken in 1881. Het snelstromende water maakte het dijkgat niet alleen groter, maar schuurde ook de ondergrond uit. Er vormde zich soms een kolk van 12 tot 15 meter diep. Bij het herstel van de dijk was het vaak praktischer de dijk om het diepe

gat heen te leggen, zo ook hier. De Kerkdijk en het gebied ten westen ervan vormen een klein weidereservaat. De pachters moeten rekening houden met beperkingen voor wat betreft maaien, mesten en beweiden.

 Aan het einde van de grasdijk, de dijkweg tussen boerderijen volgen.

6 **Restanten weggespoelde kerkje**
Gereconstrueerde fundamenten herinneren aan de St. Ludgeruskerk die tot 1825 het middelpunt van het toenmalige Doornspijk vormde. Al vóór 900 stond hier een houten kerkje. Het was daarmee één van de oudste kerken van noordelijk Nederland. Rond 1100 werd op dezelfde plaats een tufstenen kerk gebouwd. De fundamenten laten zien hoe de kerk daarna nog meerdere malen herbouwd en uitgebreid is. Door landjepik van de zee kwam de kerk tegen 1400 aan de kust te liggen en gleed in 1825 tijdens springvloed van het randje af.

 Verharde weg oversteken en direct via het overstapje rechtsaf de grasdijk op. Een dijkoprit kruisen en de grasdijk vervolgen.

7 **Voormalige Zuiderzee**
De zee gaf veel rijkdom, maar boezemde ook angst in. Als boven het stormgebulder het hoogwaterkanon of de kerkklok gehoord werd, wist men dat het misging. Dan maar op zolder hopen dat het huis het niet zou begeven. Bij de Allerheiligenvloed in 1170 werd het hele veengebied tussen Elburg en Schokland weggeslagen. Ruïnes van kastelen staken o.a. bij Elburg nog lang boven water uit. Vele schepen vergingen en dorpen verdrongen. De stormvloed van 1916 leidde tot afsluiting van de Zuiderzee. Alle dijken werden verzaard en de afsluitdijk in 1932 voltooid.

8

Het Goor

U kruist de Goorbeek. Tussen Nijkerk en Elburg zijn veel beekjes. Ze worden gevoed door kwelwater onder het Veluwemassief. Tussen Doornspijk en Elburg ligt een weidegebied met de veldnaam Het Goor. Goor betekent: modderig, laaggelegen land. Het Goor is een gemeenschappelijk weide- en hooigebied, dat al in 1336 in erfpacht werd uitgegeven. Thans eigendom van de Goorstichting. De Goorier houdt toezicht en woont vanouds aan de Goorweg. De vorige Goorier heette Van Goor. De Goorsluis loost het water van de Goorbeek op het Randmeer.

Aan het eind van de dijk rechtsaf en direct linksaf de verkeersweg oversteken, Bagijnendijkje. Aan het eind van dit dijkje linksaf, de Goorpoortbrug over. Voorbij de leeuwen linksaf, een voetpad bovenop de vestingwal volgen.

9

Elburg

Al in de 13e eeuw was Elburg een handels- en vissersstadje aan de Zuiderzee met een eigen handelspost in Zweden. Het werd opgenomen in het Hanzeverbond. Een belangrijk handelswaar was Oostzeeharing. De haring werd in Elburg tot bokking gerookt. Na een orkaan en watervloed werd Elburg vanaf 1393 in 4 jaar tijd! landinwaarts verplaatst. Er ontstond een voor die tijd uniek, planmatig vestingstadje. De kerk is als laatste verplaatst en staat niet centraal. De spits werd na een brand in 1693 nooit herbouwd. Doordat de Zuidwal van de Zuiderzee na de middeleeuwen steeds ondieper werd en de Hollandse steden in opkomst waren, veranderde Elburg in een stadje van boeren en vissers. Bij de haven vindt u de visafslag, visrokerijen en een scheepswerf.

Op de kruisende Havenstraat rechtsaf door de Vischpoort. Vischpoortstraat volgen. Deze gaat na de Beekstraat over in Jufferenstraat. Aan het eind vindt u museum, kloostertuin en VVV. U negeert het naar links gaande Zuiderzeepad en loopt rechtdoor. Na 100 meter komt u bij de bushalte Centrum (Zwolscheweg).